

Two legislative measures to improve the law enforcement response to serious and organised crime

Y Swyddfa Gartref

Ymgynghoriad ar ddau fesur deddfwriaethol i wella'r ymateb i orfodi'r gyfraith i droseddau difrifol a chyfundrefnol

Crynodeb o'r ymatebion i'r ymgynghoriad a chasgliad

TACHWEDD 14, 2023

Two legislative measures to improve the law enforcement response to serious and organised crime

Crynodeb Gweithredol	3
Ymatebion i'r ymgynghoriad	5
Mesur 1	5
Mesur 2	13
Atodiad A	22

Crynodeb Gweithredol

1. Ar 24 Ionawr 2023, lansiodd y Swyddfa Gartref ymgynghoriad 8 wythnos ar ddau fesur deddfwriaethol i wella'r ymateb i orfodi'r gyfraith i droseddau difrifol a chyfundrefnol.¹ Nod yr ymgynghoriad oedd mesur barn y cyhoedd, asiantaethau gorfodi'r gyfraith, a sefydliadau eraill ar ddyluniad y cynigion hyn.

2. Roedd yr ymgynghoriad ar agor i'r cyhoedd. Gwnaethom ddefnyddio cyfryngau gwahanol i annog cymaint o bobl â phosibl i fynegi eu barn. Ysgrifennom at dros 35 o sefydliadau yn eu gwahodd yn uniongyrchol i ddarparu mewnbwn a mynychu digwyddiadau ymgysylltu â rhanddeiliaid, lle gwahoddwyd barn gan arbenigwyr amrywiol yn eu meysydd.

3. Gofynnodd yr ymgynghoriad am farn ar y mesurau canlynol:

- Mesur 1: Troseddau newydd i droseddoli'r gwaith o wneud, addasu, cyflenwi, cynnig cyflenwi a meddu ar erthyglau i'w defnyddio mewn troseddau difrifol; a
- Mesur 2: Cynigion i gryfhau a gwella gweithrediad gorchmynion atal troseddau difrifol (SCPOs).

4. Cyfanswm yr ymatebion oedd 57. Nid yw pob ymatebydd wedi ateb pob cwestiwn.

5. Gallai unigolion a sefydliadau ymateb i'r ymgynghoriad naill ai drwy arolwg ar-lein drwy gov.uk, drwy e-bost at y blwch post a rennir yr ymgynghoriad troseddau difrifol a threfnedig, neu drwy'r post. Derbyniwyd mwyafrif helaeth yr ymatebion gan aelodau'r cyhoedd ar-lein, tra bod llawer o arbenigwyr diwydiant a gorfodi'r gyfraith wedi e-bostio eu hymatebion.

6. Y dadansoddiad o nifer yr ymatebion a dderbynnir gan bob cyfrwng yw: I. II. III. IV. Arolwg Ar-lein (89%) E-bost (11%) Post (0%) Arall (0%) Arall (0%)

7. O'r cyfanswm o 57 ymateb, cyflwynwyd tua hanner ar ran sefydliadau. Er enghraifft, cyflwynodd Cyngor Cenedlaethol Penaethiaid yr Heddlu (NPCC) un ymateb yn cynrychioli barn 19 o heddluoedd. Cyflwynwyd gweddill yr ymatebion gan unigolion, gan gynnwys ymarferwyr sy'n ymateb yn rhinwedd eu gallu unigol.

8. Mae'r Llywodraeth bellach wedi dadansoddi'r ymatebion, sy'n cael eu crynhoi yn y ddogfen hon. Roedd mwyafrif yr ymatebwyr yn gefnogol i'r cynigion ym mesur 1 ac ym mesur 2, yn enwedig asiantaethau gorfodi'r gyfraith a fyddai'n ymwneud yn uniongyrchol â gorfodi'r mesurau hyn.

9. Codwyd sawl thema allweddol yn yr ymatebion, gan gynnwys:

---

¹ Swyddfa Gartref, SOC Ymgynghoriad ar ddeddfwriaeth SOC, Ionawr 2023: Cryfhau'r ymateb gorfodi'r gyfraith i droseddau difrifol a chyfundrefnol - GOV.UK (www.gov.uk)

Two legislative measures to improve the law enforcement response to serious and organised crime

- I. **Natur newidiol troseddau difrifol a chyfundrefnol:** nododd llawer o'r ymatebwyr y cynnydd sylweddol yn y nifer sy'n manteisio ar alluoedd technolegol gan grwpiau troseddau cyfundrefnol, a'r angen i gryfhau'r gyfraith i aros ar y blaen i'r dirwedd fgygythiad sy'n datblygu.
- II. **Dyfeisiau cyfathrebu soffistigedig wedi'u hamgryptio:** Cynigiodd cynnwys dyfeisiau cyfathrebu wedi'u hamgryptio soffistigedig ym mesur 1 y lefel uchaf o ddadlau ymhlith ymatebwyr. Roedd y diffiniad o'r dyfeisiau hyn y darparwyd ar eu cyfer yn y ddogfen ymgynghori yn gadael nifer sylweddol o ymatebwyr yn pryderu y gallent ddod yn gyfrifol yn droseddol am ddefnyddio technolegau wedi'u hamgryptio - meddalwedd a chaledwedd - ac y byddai peidio â defnyddio dyfeisiau a llwyfannau o'r fath ar draul preifatrwydd personol, diogelu data yn gyfreithlon, ac arloesedd technolegol.
- III. **Ystyriaethau hawliau dynol:** ar gyfer mesurau 1 a 2, tynnodd yr ymatebwyr sylw at y manteision a allai fod yn sylweddol i'r ymateb gorfodi'r gyfraith i droseddau difrifol a chyfundrefnol, gan bwysleisio'r angen i gydbwysu'r cynigion hyn ag ystyriaethau hawliau dynol, gan sicrhau nad yw rhyddid unigol yn cael ei dorri'n ormodol. Roedd hyn yn arbennig o wir wrth ystyried cyflwyno monitro electronig fel amod annibynnol Gorchymyn Atal Troseddau Difrifol (SCPO).

10. Mae'r Llywodraeth yn ddiolchgar am yr holl ymatebion a gafwyd ac wedi ystyried yn ofalus y safbwyntiau a'r dystiolaeth a ddarparwyd. Mae'r ymatebion wedi llywio ein ffordd o feddwl, ac mae'r Llywodraeth wedi cyflwyno'r mesurau canlynol fel rhan o'r Bil Cyfiawnder Troseddol:

I. Troseddau newydd i droseddoli mewnforio, gwneud, addasu, cyflenwi, cynnig cyflenwi a meddu ar restr benodol o erthyglau i'w defnyddio mewn troseddau difrifol. Bydd hyn yn cynnwys yr erthyglau canlynol:

- cuddiadau cerbydau a ddefnyddir i guddio pethau neu bobl;
- templedi y gellir eu defnyddio ar gyfer cydrannau arf tanio wedi'u hargraffu gan argraffwr 3D;
- Gweisg pilsen ac amgáu

Bydd modd diwygio'r rhestr benodol hon trwy is-ddeddfwriaeth i sicrhau ei bod yn cadw i fyny â'r bygythiad sy'n esblygu.

II. Mesurau i gryfhau a gwella gweithrediad SCPOs, gan gynnwys cynyddu nifer y cyrff a all wneud cais i'r Uchel Lys am SCPO yn absenoldeb euogfarn; grymuso Llys y Goron i gyhoeddi SCPO ar y rhyddfarn; cyflwyno pŵer cyflym i gynnwys monitro electronig fel amod o SCPO; a rhagnodi set o ofynion hysbysu ar gyfer pob SCPO.

11. Rydym wedi parhau i ymgysylltu â phartneriaid allweddol wrth i ni ddatblygu'r polisi i sicrhau bod yr adborth yn cael ei adlewyrchu'n briodol.

Ymatebion i'r ymgynghoriad

Mesur 1

Cwestiwn 1: A ydych chi'n credu bod y troseddau presennol yn ddigonol i fynd i'r afael â chyflenwi erthyglau i'w defnyddio mewn troseddau difrifol a chyfundrefnol?

1. Gofynnwn ni i'r ymatebwyr ticio un o'r ymatebion canlynol ac esbonio'r rheswm dros eu hateb. Yr ymatebion a gafwyd oedd:

- I. Ydy, mae'r troseddau presennol yn ddigonol;
- II. Na, nid yw'r troseddau presennol yn ddigonol;
- III. Ddim yn gwybod.

2. O'r rhai a ymatebodd i'r cwestiwn hwn, cytunodd y mwyafrif nad oedd y troseddau presennol yn ddigonol. Roedd partneriaid gorfodi'r gyfraith a chyfiawnder troseddol yn hynod gefnogol, gan bwysleisio nad oedd y fframwaith deddfwriaethol presennol wedi cadw i fyny â chynnydd mewn technolegau y mae troseddwyr yn manteisio arnynt.

3. O'r rhai a ymatebodd fod troseddau cyfredol yn ddigonol, cododd llawer bryderon ynghylch gwahardd dyfeisiau cyfathrebu wedi'u hamgryptio. Mae'r sylwadau hyn yn cael eu hehangu o dan gwestiwn 3.

Ymateb y Llywodraeth

4. Safbwynt y Llywodraeth, ynghyd â'r mwyafrif o ymatebwyr, yw nad yw'r troseddau presennol yn ddigonol i fynd i'r afael â throseddau difrifol a chyfundrefnol yn effeithiol. Mae gweithgynhyrchwyr, addaswyr a chyflenwyr yn elwa o gyflenwi erthyglau o'r fath i droseddwyr difrifol ond cadwch ddigon o bellter o'r troseddau sy'n cael eu cyflawni er mwyn osgoi wynebu canlyniadau.

5. Yn yr un modd, lle ceir pobl yn meddu ar erthyglau mewn amgylchiadau sy'n cyfeirio at ymwneud â throseddau difrifol, gall fod yn anodd dangos lefel y wybodaeth neu'r bwriad y byddai ei hangen i'w erlyn am drosedd droseddol.

Cwestiwn 2: Pa un o'r cynigion ar gyfer troseddau newydd y credwch y dylid eu dilyn?

6. Gofynnwn ni i'r ymatebwyr ticio un o'r ymatebion canlynol ac esbonio'r rheswm dros eu hateb. Yr ymatebion a gafwyd oedd:

- a) Opsiwn 1 (trothwy tystiolaethol is ac erthyglau penodedig)
- (b) Opsiwn 2 (trothwy tystiolaeth uwch a dim erthyglau penodedig)
- c) Dim
- d) Arall - os 'arall' esboniwch eich ateb (uchafswm o 250 gair)

7. O'r rhai a ymatebodd i'r cwestiwn hwn, nid oedd ymateb mwyafrif clir. Rhwng opsiynau 1 a 2, dewisodd mwyafrif bach opsiwn 1. Cododd nifer o ymatebwyr bryderon y byddai opsiwn 2 yn heriol i'w brofi o ystyried ei ehangder ac uwch

Two legislative measures to improve the law enforcement response to serious and organised crime

Trothwy tystiolaethol, tra byddai opsiwn 1 yn gwneud y drosedd yn symlach ac yn fwy ymarferol i'w gweithredu. Fodd bynnag, dadleuodd eraill y gallai fod yn anodd gorfodi opsiwn 1 (trothwy is ac erthyglau penodedig) gan y gellid addasu erthyglau'n aml i osgoi diffiniad cyfreithiol yr erthygl.

8. Gofynnodd nifer sylweddol o'r rhai a ymatebodd 'arall' i'r Llywodraeth ystyried trydydd opsiwn sy'n darparu cyfuniad o opsiynau 1 a 2. Byddai hyn yn cynnwys rhestr benodol ar y trothwy tystiolaethol is, yn ogystal â chynnwys 'unrhyw erthygl' sydd â sail resymol dros amau' ar y trothwy tystiolaeth uwch.

Ymateb y Llywodraeth

9. Mae'r Llywodraeth wedi dadansoddi pob ymateb i'r cwestiwn hwn ac wedi datblygu opsiwn 1 ymhellach – trothwy is ac erthyglau penodedig a ddiffinnir mewn deddfwriaeth. Mae hyn er mwyn rhoi sicrwydd i'r cyhoedd a busnesau am yr hyn y bydd ac na fydd y gyfraith yn ei gwmpasu. Er bod derbyn yr opsiwn hwn yn llai hyblyg na rhestr amhenodol, byddai'r drosedd hon yn cynnwys pŵer o dan is-ddeddfwriaeth i ddiwygio ac ychwanegu at y rhestr o erthyglau penodedig i sicrhau y gellir diweddarau'r rhestr wrth i drosedd ddifrifol esblygu. Mae'r Llywodraeth yn nodi y bydd angen ystyried yn ofalus yr erthyglau diffiniol i sicrhau nad yw'r drosedd yn dal y defnydd o erthyglau eang nad ydynt o gwmpas y ddeddfwriaeth hon yn anfwriadol.

Cwestiwn 3: Pa erthyglau ydych chi'n meddwl ddylai gael eu rhestru ar gyfer opsiwn 1? (Trothwy is ac erthyglau penodedig)

10. Gofynnion ni i'r ymatebwyr ticio'r holl opsiynau y dylid eu rhestru a rhoi cyfle i ymatebwyr restru erthyglau eraill. Yr erthyglau a restrwyd ac a roddwyd yw:

- a) Cuddio cerbydau
- b) dyfeisiau cyfathrebu wedi'u hamgryptio soffistigedig
- c) templedi digidol ar gyfer cydrannau arf tanio 3D printiedig
- d) Pill Presses
- e) Arall – os 'arall' rhowch fanylion

11. O'r rhai a ymatebodd i'r cwestiwn hwn, roedd safbwyntiau gwahanol ynghylch pa un o'r erthyglau uchod y dylid eu cynnwys, gyda lleiafrif o ymatebwyr yn cytuno â'r pedwar. Trwy gydol yr ymateb i'r ymgynghoriad, roedd dyfeisiau cyfathrebu wedi'u hamgryptio soffistigedig yn fwyaf dadleuol. Roedd llawer o'r ymatebwyr yn dadlau, o ystyried y defnydd hollbresennol o dechnolegau wedi'u hamgryptio, y gallai partneriaid gorfodi'r gyfraith a chyfiawnder troseddol wynebu anhawster sylweddol wrth nodi'r rhai y dylid eu hystyried wedi'u hymroddi'n droseddol. Amlygodd rhai y gallai herio dulliau cyfathrebu preifat godi pryderon hawliau dynol wrth niweidio arloesedd technolegol. Byddai diffinio'r hyn sy'n cyfrif fel lefel 'soffistigedig' o addasu i ddyfais hefyd yn heriol.

Ymateb y Llywodraeth

12. Mae'r Llywodraeth wedi ystyried y dystiolaeth a ddarparwyd gan bartneriaid gorfodi'r gyfraith, gan gynnwys yr hyn sy'n sensitif yn weithredol, ac mae wedi datblygu deddfwriaeth a fydd yn cynnwys cuddio cerbydau, templedi ar gyfer cydrannau arf tanio 3D wedi'u hargraffu a gweisg bilsen yn ei set ddiffiniedig o erthyglau. Nid ydym yn cynnig cynnwys dyfeisiau cyfathrebu soffistigedig ar hyn o bryd, gan gydnabod nifer y pryderon a godir a sicrhau nad yw'r ddeddfwriaeth hon yn troseddoli technolegau a ddefnyddir mewn gweithgarwch cyfreithlon bob dydd yn amhriodol. Yn ogystal, cyflwynwyd dyfeisiau electronig a ddefnyddiwyd i ddwyn cerbydau hefyd gan nifer o ymatebwyr. Rydym wedi cynnwys troseddau newydd yn y Bil Cyfiawnder Troseddol i wahardd defnyddio'r dyfeisiau hyn i frwydro yn erbyn dwyn cerbydau. Cyflwynwyd erthyglau eraill gan ymatebwyr, a byddwn yn ystyried ymhellach i'w cynnwys gan ddefnyddio'r pŵer eilaidd unwaith y bydd y ddeddfwriaeth wedi'i dechrau.

13. Mae'r Llywodraeth yn cydnabod yr angen i gynyddu ymwybyddiaeth y cyhoedd o'r erthyglau penodedig a'u defnydd posibl ar gyfer gweithgarwch troseddol.

Cwestiwn 4: A oes gennych unrhyw farn ar sut y dylid diffinio unrhyw un o'r erthyglau canlynol?

14. Gofynnem i'r ymatebwyr am eu barn ar sut y dylid diffinio unrhyw un o'r erthyglau a restrir yn yr ymgynghoriad hwn, ac unrhyw awgrymiadau ychwanegol yn eu hateb i gwestiwn 3, mewn deddfwriaeth. Roedd llai na hanner yr holl ymatebwyr wedi rhoi awgrymiadau yma.

15. Mewn ymateb i guddiadau cerbydau, dadleuwyd y byddai angen i'r diffiniad gwmpasu pob dull o deithio – morol, hedfan a ffordd, a chynnwys cerbydau preifat a masnachol. Amlygwyd hefyd y gellid rhestru categorïau o geliadau cerbydau yn y diffiniad, megis cuddiadau strwythurol, cludadwy, hybrid a pharasitig, a chan gynnwys rhai o natur llawlyfr, electronig, neu hydrolog.

16. Nodwyd y pwyntiau a godwyd mewn perthynas â diffinio dyfeisiau cyfathrebu wedi'u hamgryptio soffistigedig o dan gwestiwn tri.

17. Ar gyfer templedi a ddefnyddir i argraffu cydrannau arf tanio 3D, pwysleisiodd llawer o'r ymatebwyr yr angen i sicrhau bod y diffiniad yn ddigon eang i gyfrif am addasiadau yn y dyfodol mewn dyluniadau, technoleg, proses weithgynhyrchu, a filetypes

18. Ar gyfer gweisg bilsen, awgrymodd un ymatebydd edrych ar gyfochrau rhyngwladol fel diffiniad Gweinyddiaeth Gorfodi Cyffuriau Llywodraeth yr Unol Daleithiau ar gyfer gweisg pilsen (peiriannau llechen a dipio)².

Ymateb y Llywodraeth

19. Mae'r Llywodraeth wedi gweithio gydag arbenigwyr a chyfreithwyr pwnc i ddatblygu diffiniadau yr erthyglau hyn a fydd yn cael eu nodi yn y ddeddfwriaeth.

---

² Gweinyddiaeth Gorfodi Cyffuriau yr Unol Daleithiau: Home | DEA.gov

Cwestiwn 5: Dewisiadau 1 a 2 yn mynd i'r afael ag erthyglau i'w defnyddio mewn troseddau difrifol. At ddibenion yr opsiynau hyn, beth ydych chi'n meddwl y dylai 'trosedd difrifol' gynnwys?

20. Gofynnwch i ymatebwyr dicio pa ddatganiad sy'n diffinio troseddau difrifol orau at ddibenion y troseddau hyn. Y datganiadau a restrwyd oedd:

- a) Troseddu sy'n gysylltiedig â throseddau difrifol a chyfundrefnol a throseddau difrifol yn erbyn y person
- b) Dim ond troseddu sy'n gysylltiedig â throseddau difrifol a chyfundrefnol, nid troseddau difrifol yn erbyn y person
- c) Arall- os 'arall' rhwch fanylion
- d) Ddim yn gwybod

21. O'r rhai a ymatebodd i'r cwestiwn hwn, roedd y mwyafrif o'r farn y dylai'r diffiniad o droseddau difrifol at ddibenion y troseddau hyn fod yn 'droseddu sy'n gysylltiedig â throseddau difrifol a chyfundrefnol a throseddau difrifol yn erbyn y person'. Pwysleisiodd yr ymatebwyr y dylai'r diffiniad fod mor eang â phosibl o ystyried y croesiad rhwng troseddau difrifol a chyfundrefnol a throseddau difrifol. Roedd hyn yn arbennig o wir o ran argraffu drylliau 3D y gallai unigolyn eu defnyddio ar gyfer troseddau treisgar difrifol gan gynnwys dynladdiad heb gysylltiad â throseddau difrifol a chyfundrefnol.

22. Dywedodd ymatebwyr eraill y dylai diffiniad o drosedd 'ddifrifol' fod yn gyson â chanllawiau eraill a dilyn yr un meini prawf, megis Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000, neu Adran 18 o Ddeddf Troseddau yn Erbyn y Person 1861. Awgrymodd un ymatebydd y dylid cynnwys troseddau mewn perthynas ag asedau treftadaeth ac eiddo diwylliannol a refeniw cyhoeddus o dan y diffiniad o droseddau difrifol.

Ymateb y Llywodraeth

23. At ddibenion y troseddau hyn, bydd y diffiniad o droseddau difrifol yn cynnwys troseddau difrifol a bennir yn Rhan 1 o Atodlen 1 o Ddeddf Troseddau Difrifol 2007³. Ystyriodd y Llywodraeth droseddau difrifol eraill yn erbyn y person fel llofruddiaeth, herwgipio, niwed corfforol difrifol, troseddau rhywiol yn erbyn plant a throseddau rhywiol eraill. Fodd bynnag, ar ôl dadansoddi'n ofalus, mae'r Llywodraeth o'r farn bod y rhestr bresennol o droseddau difrifol o dan Atodlen 1 yn ddigonol at ddibenion y troseddau newydd hyn ac ni fydd yn ceisio ehangu'r diffiniad hwn ymhellach.

---

³ Mae Deddf Troseddau Difrifol 2007, Atodlen 1 yn nodi troseddau difrifol o dan y Ddeddf, gan gynnwys: Masnachu cyffuriau; Caethwasiaeth a masnachu pobl; Terfysgaeth; Troseddau arfau saethu; puteindra a rhyw plant; lladrad arfog; Gwyngalchu arian; Twyll; Troseddau refeniw cyhoeddus; Llwgwrwbrwyo; Ffugio; Camddefnydd cyfrifiadurol; Eiddo deallusol; Troseddau amgylcheddol; Troseddau Cyfundrefnol (cymryd rhan yng ngweithgareddau grŵp troseddau cyfundrefnol); Osgoi sancsiynau; Troseddau Mewnol: Deddf Troseddau Difrifol 2007 (legislation.gov.uk)

Cwestiwn 6: Ydych chi'n credu y dylid amddiffyn 'gweithredu'n rhesymol' ar gyfer y troseddau hyn?

24. Gofynnwn ni i'r ymatebwyr ticio un datganiad yn unig. Y datganiadau a restrwyd oedd:

- a) Ydw
- b) Na
- c) Arall - os yw'n 'arall' rhwch fanylion
- d) Ddim yn gwybod

25. O'r rhai a ymatebodd i'r cwestiwn hwn, dewisodd tua thraean y dylid amddiffyn 'gweithredu'n rhesymol' ar gyfer y troseddau hyn, er mwyn sicrhau bod meddiant a chyflenwad cyfreithlon o erthyglau o'r fath yn cael eu cyfrif gan y llys. Awgrymodd un ymatebydd ddefnyddio Deddf Troseddau Difrifol 2007 fel model, sy'n cynnwys amddiffyniad o weithredu'n rhesymol.⁴

26. Roedd mwyafrif y rhai a ymatebodd yn dewis 'arall'. Roedd rhai yn mynegi pryderon y dylid gosod baich y prawf 'y tu hwnt i amheuaeth resymol' ar y Llywodraeth ac nid yr unigolyn neu'r busnes. Nodwyd bod 'gweithredu'n rhesymol' yn rhy amwys, ac y dylai'r rhai sy'n ymwneud yn fasnachol â gweithgareddau o'r fath gael sicrwydd bod eu hymddygiad yn unol â'r gyfraith ai peidio. Cynigiwyd newid terminoleg hefyd o 'ymddwyn yn rhesymol' i 'weithredu'n gyfreithlon'.

Ymateb y Llywodraeth

27. Ystyriodd y Llywodraeth gynnwys amddiffyniad o weithredu'n rhesymol yn unol ag Adran 50 o Ddeddf Troseddau Difrifol 2007,⁵ Ond mae wedi dod i'r casgliad na fyddai'r amddiffyniad goddrychol hwn yn berthnasol o ystyried trothwy amcan y drosedd arfaethedig. Fodd bynnag, mae'n fwriad i gael amddiffyniad lle'r oedd yn rhesymol i berson weithredu fel y gwnaethant oherwydd eu bod wedi gweithredu o dan orfodaeth. Ni fyddai hyn ar wyneb y ddeddfwriaeth a byddai'n dibynnu ar amddiffyniad dybryd y gyfraith gyffredin.

Cwestiwn 7: (ar gyfer busnesau) Faint o weithwyr sydd gan eich busnes?

28. Gofynnwn ni i ymatebwyr, gan ateb ar ran sefydliad neu fusnes, gadarnhau faint o weithwyr sydd gan eu busnes. Yr opsiynau canlynol a ddarparwyd oedd:

- A. 0-9 o weithwyr
- 10-49 o weithwyr
- 50 o weithwyr neu fwy

29. O'r rhai a ymatebodd i'r cwestiwn hwn, roedd mwyafrif yr ymatebwyr yn ateb ar ran sefydliad gyda 50 neu fwy o weithwyr, tra bod gweddill yr ymatebwyr yn ateb ar ran busnes neu sefydliad gyda 0-9 o weithwyr.

Cwestiwn 8: (ar gyfer busnesau) A yw eich busnes yn cynnwys unrhyw un o'r erthyglau canlynol?

---

⁴ Deddf Troseddau Difrifol 2007, Adran 50: Deddf Troseddau Difrifol 2007 (legislation.gov.uk)

⁵ Deddf Troseddau Difrifol 2007 (legislation.gov.uk)

Two legislative measures to improve the law enforcement response to serious and organised crime

30. Gofynnwn ni i'r ymatebwyr ateb ar ran sefydliad neu fusnes os oedd eu busnes yn ymwneud â'r erthyglau penodedig yn yr ymgynghoriad hwn neu'n defnyddio unrhyw rai ohonynt. Gofynnwn ni i'r ymatebwyr ticio'r holl erthyglau sy'n berthnasol ac egluro ym mha amgylchiadau a chapasiti maen nhw'n defnyddio erthyglau o'r fath.

31. O'r nifer fach o fusnesau a ymatebodd i'r cwestiwn hwn, roedd tua hanner ohonynt yn cynnwys cuddiadau cerbydau a dyfeisiau cyfathrebu wedi'u hamgryptio soffistigedig, tra bod cyfran fach yn cynnwys templedi digidol ar gyfer cydrannau arf tanio 3D a defnyddio gweisg bilsen / llechen.

Ymateb y Llywodraeth

32. Mae'r Llywodraeth wedi parhau i ymgysylltu â busnesau ar ddefnydd cyfreithlon yr erthyglau penodedig.

Cwestiwn 9: Y tu allan i fusnes, a yw eich bywyd yn cynnwys defnyddio unrhyw un o'r canlynol ar gyfer gweithgareddau cyfreithlon?

33. Gofynnwn i'r ymatebwyr a oeddent yn defnyddio unrhyw un o'r erthyglau penodedig yn yr ymgynghoriad. Gofynnwn i'r ymatebwyr ticio'r holl erthyglau a oedd yn berthnasol ac esbonio'r amgylchiadau y maent yn defnyddio erthyglau o'r fath.

34. O'r rhai a ymatebodd i'r cwestiwn hwn, dywedodd mwyafrif helaeth yr ymatebwyr eu bod yn defnyddio dyfeisiau cyfathrebu wedi'u hamgryptio soffistigedig o'i gymharu â lleiafrif bach o ymatebwyr sy'n defnyddio'r erthyglau eraill. Roedd llawer o'r ymatebion sy'n nodi defnydd unigol o gyfathrebu wedi'i amgryptio soffistigedig wedi camddehongli diffiniad yr ymgynghoriad o ddyfeisiau cyfathrebu wedi'u hamgryptio pwrpasol a soffistigedig, ac yn hytrach canolbwyntiodd ar lwyfannau amgryptiedig eang fel WhatsApp neu iMessage. Cyfeiriwyd hefyd at ymchwil academaidd i ddrylliau tanio 3D a thechnolegau sy'n dod i'r amlwg cysylltiedig fel gweithgaredd cyfreithlon.

Ymateb y Llywodraeth

35. Mae'r Llywodraeth wedi parhau i weithio gyda rhanddeiliaid i sicrhau nad ydym yn troseddoli meddiant a chyflenwad yr erthyglau hyn pan gânt eu defnyddio mewn amgylchiadau cyfreithlon.

Cwestiwn 10: (ar gyfer busnesau) Yn eich gweithgareddau busnes, faint o'r canlynol wnaethoch chi i) gwerthu/cyflenwi ii) brynu iii) defnyddio, ym mhob blwyddyn rhwng 2017 a 2021?

36. Gofynnwn ni i ymatebwyr, ac yn benodol y rhai a ymatebodd i gwestiwn 8, faint o erthyglau roedden nhw'n eu gwerthu, eu cyflenwi, eu prynu, a'u defnyddio ym mhob blwyddyn o 2017-2021.

37. Ni ddarparwyd unrhyw ymatebion.

Cwestiwn 11: (ar gyfer busnesau) Beth oedd gwerth eich trosiant yn benodol i unrhyw un o'r erthyglau isod ym mhob blwyddyn o 2017-2021?

Two legislative measures to improve the law enforcement response to serious and organised crime

38. Gofynnem i ymatebwyr, ac yn benodol y rhai a ymatebodd i gwestiwn 8, werth eu trosiant sy'n benodol i unrhyw un o'r erthyglau a grybwyllir ym mhob blwyddyn rhwng 2017 a 2021.

39. Ni ddarparwyd unrhyw werthoedd trosiant.

Cwestiwn 12: (ar gyfer busnesau) Beth fyddai effaith Mesur 1, opsiynau 1 a 2 ar eich busnes neu'ch sefydliad pe baent yn dod i rym? Rhowch amcangyfrifon ar unrhyw gostau neu fudd-daliadau, os yn bosibl.

40. Gofynnem ni i'r ymatebwyr beth fyddai'r effaith o fesur 1, opsiwn 1 a 2 ar eu busnes neu eu sefydliad pe bydden nhw'n dod i rym. Gofynnem i ymatebwyr, lle bo hynny'n bosibl, roi amcangyfrifon ar unrhyw gostau neu fudd-daliadau.

41. Yn seiliedig ar y nifer fach iawn o ymatebion i'r cwestiwn hwn, ni fyddai fawr ddim effaith negyddol ar fusnesau penodol, os o gwbl. Pwysleisiodd un ymatebydd, gan dybio y byddai mesur 1, opsiwn 1 yn cynnwys dyfeisiau dwyn cerbydau, yn pwysleisio effaith gadarnhaol bosibl ar y cwsmer trwy ostyngiad mewn costau yswiriant ceir.

Ymateb y Llywodraeth

42. Ymgysylltodd y Llywodraeth â busnesau a sefydliadau i ddeall effaith y ddau opsiwn.

Cwestiwn 13: (ar gyfer asiantaethau gorfodi'r gyfraith) Rhowch ffigurau blynyddol ym mhob blwyddyn rhwng 2017 a 2021 am faint o'r erthyglau canlynol y byddwch yn dod ar eu traws a faint o ymchwiliadau oedd yn cynnwys defnyddio'r erthyglau canlynol:

- a) Cuddio cerbydau
- b) dyfeisiau cyfathrebu wedi'u hamgryptio soffistigedig
- c) templedi digidol ar gyfer cydrannau arf tanio 3D printiedig
- ch) Gweisg tabledi

43. Gofynnem ni i'r ymatebwyr ddarparu ffigurau ar gyfer pob blwyddyn rhwng 2017 a 2021, am faint o'r erthyglau ddaethon nhw ar eu traws a faint o ymchwiliadau oedd yn ymwneud â defnyddio'r rhain.

Two legislative measures to improve the law enforcement response to serious and organised crime

Nid yw'r ffigurau ar gael i'w cyhoeddi am y rhesymau a nodir isod, ond mae'r tueddiadau canlynol wedi'u gweld gan bartneriaid gorfodi'r gyfraith.

44. Mae asiantaethau gorfodaeth cyfraith wedi dod ar draws dyfeisiau cyfathrebu wedi'u hamgryptio soffistigedig a ddefnyddir gan droseddwr i hwyluso troseddau cyfundrefnol. Maent hefyd wedi gweld arallgyfeirio a chynyddu yn nifer y platfformau wedi'u hamgryptio sy'n cael eu defnyddio gan droseddwr.

45. Nid yw llawer o asiantaethau gorfodaeth cyfraith yn cadw cofnodion ar gyfer templedi cydrannau arfau tanio wedi'u hargraffu 3D. Fodd bynnag, mae cudd-wybodaeth yn dangos, wrth i ansawdd arfau wedi'u hargraffu 3D wella, ei bod yn debygol iawn y bydd arfau tanio hybrid hybrid hyfyw yn cael eu cynnwys fwyfwy mewn troseddoldeb yn y DU.

46. Nid yw cuddiadau y ceir eu bod yn wag yn cael eu cofnodi'n rheolaidd ar hyn o bryd, ac felly nid yw graddfa lawn y mater yn hysbys. Fodd bynnag, mae partneriaid gorfodaeth cyfraith wedi cofnodi cynnydd yn y defnydd o gelu cerbydau dros y blynyddoedd diwethaf.

47. Nid yw llawer o asiantaethau gorfodaeth cyfraith yn cadw cofnodion ar gyfer gweisg bilsen a gafwyd neu a ymchwiliwyd. Fodd bynnag, o'r data a dderbyniwyd, bu cynnydd bach yn nifer y gweisg pilsen a gafwyd yn ystod y blynyddoedd diwethaf.

Ymateb y Llywodraeth

48. Mae'r Llywodraeth yn cydnabod y cynnydd yn y defnydd o'r erthyglau hyn ymhlith grwpiau troseddau cyfundrefnol. Mae'r ffigurau a ddarparwyd wedi llywio'r asesiad effaith ar gyfer y troseddau hyn.

Cwestiwn 14: A ydych chi'n credu y dylai pwerau sifil newydd fod ar gael i ganiatáu atafaelu a fforffedu erthyglau y bwriedir eu defnyddio mewn troseddau difrifol?

49. Gofynnem i ymatebwyr ystyried a ddylai pwerau sifil newydd fod ar gael i ganiatáu atafaelu a fforffedu erthyglau sy'n bwriadu eu defnyddio mewn troseddau difrifol.

50. Gofynnem ni i'r ymatebwyr ticio un o'r ymatebion canlynol ac esbonio'r rheswm dros eu hateb. Yr ymatebion a gafwyd oedd:

- a) Bydd, ochr yn ochr â throseddau newydd;
- b) Ydy, yn hytrach na throseddau newydd;
- c) Na
- d) Ddim yn gwybod

51. O'r rhai a ymatebodd i'r cwestiwn hwn, cytunodd y mwyafrif y dylid cael pwerau sifil newydd, ochr yn ochr â throseddau newydd. Nid oedd tua thraean o'r ymatebwyr yn credu bod angen pwerau sifil newydd, tra bod lleiafrif bach yn dewis y pwerau sifil hyn yn hytrach na throseddau newydd.

52. Pwysleisiodd yr ymatebwyr y gallai pwerau trawiadau sifil weithredu fel rhwystr yn erbyn y cyflenwyr hynny sy'n methu â chynnal gwiriadau diwydrwydd dyladwy priodol trwy darfu ar

cadwyni cyflenwi. Awgrymwyd y gallai'r pwerau sifil newydd hyn efelychu pwerau tebyg wrth ymchwilio i guddiadau cerbydau mewn porthladdoedd (Deddf Rheoli Tollau a Chyffro 1979),⁶ neu ystyried POCA (Deddf Enillion Troseddau 2002)⁷ sy'n rhedeg ochr yn ochr â throseddau gwyngalchu arian, neu ystyried defnyddio pwerau sy'n bodoli eisoes o dan Ddeddf Pŵer Llysoedd Troseddol (Dedfrydu) 2000.⁸

Ymateb y Llywodraeth

53. Yn dilyn dadansoddiad cyfreithiol pellach, nid yw'r Llywodraeth yn ystyried bod angen cyflwyno pwerau atafaelu sifil a fforffedu ychwanegol sy'n gysylltiedig â'r troseddau hyn. Mae deddfwriaeth bresennol megis Deddf yr Heddlu a Thystiolaeth Droseddol 1984 yn sicrhau y gellir atafaelu erthyglau sy'n cael eu hystyried fel tystiolaeth o drosedd eisoes drwy orfodi'r gyfraith.

Cwestiwn 15: A oes gennych unrhyw sylwadau neu ragor o wybodaeth i'w hychwanegu at yr asesiad effaith i lywio'r cynigion deddfwriaethol hyn?

54. Gofynnwn ni i'r ymatebwyr a oedd ganddyn nhw unrhyw sylwadau pellach neu ragor o wybodaeth i'w hychwanegu at yr asesiad effaith i lywio'r cynigion deddfwriaethol hyn. Roedd y rhan fwyaf o'r ymatebwyr wedi cael sylwadau. Roedd y sylwadau hyn yn amlinellu manteision a risgiau mesur 1, y mae'r Llywodraeth wedi'u hystyried yn ofalus.

Ymateb y Llywodraeth

55. Mae cyflwyno mesur 1 yn adlewyrchu ymrwymiad y Llywodraeth i arfogi asiantaethau gorfodi'r gyfraith â'r offer a'r pwerau cyfreithiol sydd eu hangen arnynt i fynd i'r afael â throseddau difrifol a chyfundrefnol ac aros ar y blaen i'r troseddau niwed uchaf sy'n gweithredu yn y DU ar hyn o bryd.

Mesur 2

Cwestiwn 16: Rydym yn cynnig galluogi Cyllid a Thollau EM (CThEM), yr NCA, yr Heddlu (mewn achosion heblaw terfysgaeth) a Heddlu Trafnidiaeth Prydain (BTP) i wneud cais yn uniongyrchol i'r Uchel Lys am Orchymyn Atal Troseddau Difrifol (SCPO). Ydych chi'n cytuno?

56. Gofynnwn i'r ymatebwyr a oeddent yn cytuno â chynnig y Llywodraeth i ganiatáu i CThEM, yr NCA, yr Heddlu (mewn achosion heblaw terfysgaeth) a BTP wneud cais yn uniongyrchol i'r Uchel Lys am SCPO ac esbonio'r rheswm dros eu hatebion.

57. O'r rhai a ymatebodd i'r cwestiwn hwn, cytunodd y mwyafrif gyda'r cynnig i alluogi'r pedwar corff ychwanegol i wneud cais yn uniongyrchol i'r Uchel Lys am SCPO.

---

⁶ Deddf Rheoli Tollau a Chyffroi 1979, Adran 88: Deddf Rheoli Tollau a Chyffro 1979 (legislation.gov.uk)

⁷ Deddf Enillion Troseddau 2002, Adrannau 47A - 47S: Deddf Enillion Troseddau 2002 (legislation.gov.uk)

⁸ Deddf Pwerau Llysoedd Troseddol (Deddf Dedfrydu) 2000, Adran 143: Deddf Pwerau Llysoedd Troseddol (Dedfrydu) 2000 (legislation.gov.uk)

Two legislative measures to improve the law enforcement response to serious and organised crime

Amlygodd ymatebydd y byddai angen ystyried yn ofalus i sicrhau nad yw'r broses ymgeisio yn defnyddio gormod o adnoddau.

58. Dywedodd rhai ymatebwyr y dylai'r holl heddluoedd gael y pŵer hwn, gan gynnwys Heddlu Niwclear Sifil a Heddlu'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MDP) am resymau diogelwch cenedlaethol. Gofynnodd ymatebydd arall am arweiniad clir a gweithdrefnau gweithredu safonol ar yr hyn sy'n gyfystyr â throseddau difrifol a phryd y byddai'r gorchmynion hyn yn briodol.

Ymateb y Llywodraeth

59. Safbwynt y Llywodraeth yw sicrhau y gall yr asiantaethau rheng flaen hyn sy'n arwain ymchwiliadau i ymddygiad perthnasol wneud cais yn uniongyrchol i'r Uchel Lys lle ystyrir bod SCPO yn briodol. Yn ogystal â'r partïon hynny yr ymgynghorwyd â hwy byddwn hefyd yn ychwanegu Heddlu'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MDP) - gweler yr ymateb i Ch.17 isod. Bydd cynnwys BTP a MDP yn darparu cydraddoldeb â'r 43 heddlu arall o ystyried eu rolau wrth fynd i'r afael â throseddau difrifol a chyfundrefnol.

60. Mae'n debygol, mewn llawer o achosion lle nad yw achos troseddol yn cael ei ddilyn, mai'r asiantaethau hyn fydd yn y sefyllfa orau i arwain y broses o wneud cais am SCPO, gan y bydd ganddynt eisoes wybodaeth fanwl am yr achos a'r arbenigedd pwnc technegol perthnasol. Byddai'r mesur hwn yn symleiddio'r broses ymgeisio SCPO gyfredol a gallai hefyd helpu i sicrhau y gellir defnyddio SCPOs Uchel Lys yn amlach lle bo hynny'n briodol.

61. O dan y cynnig hwn, bydd yn ofynnol yn ôl y gyfraith i CThEM, yr NCA, BTP, MDP a'r heddlu ymgynghori â'r CPS cyn gwneud cais i'r Uchel Lys am SCPO. Bydd y Swyddfa Gartref yn gweithio'n agos gyda'r CPS, CThEM, yr NCA, BTP, MDP a'r heddlu i sefydlu Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth (MoU) sy'n nodi fframwaith ffurfiol ar gyfer y broses ymgynghori hon i sicrhau dealltwriaeth gyffredin ymhlith pob parti o'u rolau a'u cyfrifoldebau yn y broses o wneud cais i'r Uchel Lys am SCPO.

Cwestiwn 17: Ar wahân i CThEM, yr NCA, yr Heddlu, BTP, y CPS, a'r SFO, a oes unrhyw asiantaethau eraill sy'n credu y dylech allu gwneud cais i'r Uchel Lys am SCPO? Rhestrwch os gwelwch yn dda.

62. Gofynnnon ni i'r ymatebwyr a oedd unrhyw asiantaethau eraill ddylai allu gwneud cais i'r Uchel Lys am SCPO.

63. Yr asiantaethau a restrwyd gan yr ymatebwyr oedd:

1. Safonau masnach (3 awgrymiadau)
2. Heddlu Y Weinyddiaeth Amddiffyn (2 awgrymiad)
3. Awdurdodau lleol (2 awgrym)
4. RSPCA (2 awgrymiadau)
5. Cwnstabiliaeth Niwclear Sifil

6. DVLA
7. Cyfoeth Naturiol Cymru
8. Prawf
9. Grym Border
10. Gorfodi Mewnfudo'r Swyddfa Gartref
11. Environment Agency
12. Asiantaeth Safon Bwydydd

Ymateb y Llywodraeth

64. Yn dilyn ymgysylltu â phartneriaid gorfodi'r gyfraith a'r safbwyntiau a ddarperir yn yr ymgynghoriad cyhoeddus, safbwynt y Llywodraeth yw bod y cydbwysedd cywir yw ehangu'r rhestr ymgeiswyr i'r prif asiantaethau gorfodi'r gyfraith - yr NCA, CThEM, yr heddlu, BTP a MDP. Cynhwysiad y MDP yw darparu cydraddoldeb â'r 43 heddlu arall (a BTP) o ystyried ei rôl wrth fynd i'r afael â throseddau difrifol a chyfundrefnol.

Cwestiwn 18: Rydym yn cynnig galluogi Llys y Goron i wneud SCPO yn ddieuog am drosedd ddifrifol. Ydych chi'n cytuno?

65. Gofynnem i'r ymatebwyr a oeddent yn cytuno â chynnig y Llywodraeth i alluogi Llys y Goron i wneud SCPO yn ddieuog am drosedd ddifrifol ac i esbonio'r rhesymeg y tu ôl i'w hateb.

66. O'r rhai a ymatebodd i'r cwestiwn hwn, cytunodd y mwyafrif â chynnig y Llywodraeth. Amlygodd yr ymatebwyr y byddai SCPOs ar ryddfarniad yn caniatáu i'r Barnwr wneud penderfyniad yn seiliedig ar yr ystod ehangaf o dystiolaeth bosibl, ac felly amddiffyn y cyhoedd yn well hyd yn oed pan na fyddai'r baich tystiolaethol troseddol wedi'i fodloni.

67. Roedd yr ymatebwyr a oedd yn anghytuno yn poeni am y defnydd o orchmynion sifil ar ryddfarn a'r cydbwysedd â hawliau dynol, gan nodi y gallai achosion o'r fath fod yn destun her gyfreithiol.

Ymateb y Llywodraeth

68. Bydd y Llywodraeth yn ceisio galluogi Llys y Goron i osod SCPO yn ddieuog ar gais gan y CPS neu'r SFO o dan Adran 19 o SCA 2007.⁹ Bydd y mesur hwn yn ei gwneud hi'n haws ac yn gyflymach i SCPO gael SCPO lle bo hynny'n briodol. Ar hyn o bryd, o dan Ddeddf Troseddau Difrifol 2007, Adran 19,¹⁰ ni all Llys y Goron ond wneud SCPO wrth ddelio â pherson sydd wedi'i gael yn euog o drosedd ddifrifol, nid pan fo'r person hwnnw wedi'i gael yn ddieuog. Pan fo Llys y Goron yn rhydd, ond mae tystiolaeth o hyd eu bod wedi bod yn ymwneud â throseddau difrifol ac mae sail resymol dros gredu y byddai SCPO yn amddiffyn y cyhoedd, mae'n rhaid i achosion ddechrau eto ar hyn o bryd gyda chais newydd i'r Uchel Lys. Byddai mesur arfaethedig y Llywodraeth yn sicrhau gwell defnydd o'r pŵer hwn. Bydd agweddau hawliau dynol yn cael eu hystyried yn ofalus, ochr yn ochr â chanllawiau ar gyfer Barnwyr wrth ddefnyddio SCPOs.

---

⁹ Deddf Troseddau Difrifol 2007, Adran 19: Deddf Troseddau Difrifol 2007 (legislation.gov.uk)

¹⁰ Ibid.

Two legislative measures to improve the law enforcement response to serious and organised crime

Cwestiwn 19: Rydym yn cynnig rhoi pŵer penodol i'r llysoedd osod monitro electronig (neu dagio) fel amod SCPO at ddibenion monitro cydymffurfiaeth â thelerau perthnasol eraill y gorchymyn. Ydych chi'n cytuno?

69. O'r rhai a ymatebodd i'r cwestiwn hwn, cytunodd y mwyafrif â chynnig y Llywodraeth. Roedd llawer o ymatebwyr yn ystyried Monitro Electronig fel ffordd effeithiol o sicrhau cydymffurfiaeth ac i gefnogi gwell rheolaeth risg o ymwneud â throseddau cyfundrefnol. Er bod rhai ymatebwyr wedi tynnu sylw at oblygiadau adnoddau sylweddol posibl gorfodi monitro electronig, dadleuodd eraill y byddai'n lleihau'r angen i'r heddlu ddefnyddio tactegau cudd dwys i fonitro cydymffurfiaeth pwnc. Pwysleisiodd un ymatebydd yr angen i nodi'r metrigau a ddefnyddir i bennu effeithiolrwydd monitro unigolion a gafodd SCPO.

Ymateb y Llywodraeth

70. Mae'r Llywodraeth yn ceisio diwygio Deddf Troseddau Difrifol 2007 i roi pŵer deddfwriaethol penodol i'r llysoedd osod monitro electronig fel un o delerau SCPO. Bydd y Llywodraeth yn gweithio gyda phartneriaid i sicrhau bod y dechnoleg briodol ar waith, a bod digon o adnoddau i fonitro a gorfodi'r amodau. Bydd yr holl fesurau diogelu angenrheidiol yn cael eu hystyried yn ofalus, gan gynnwys amlinellu'n glir y cyfyngiadau ar bwy all gael mynediad at setiau data penodol i sicrhau bod prosesu yn cydymffurfio â'r diben a nodir a'i fod yn gymesur.

Cwestiwn 20: (ar gyfer asiantaethau gorfodi'r gyfraith) Yn eich profiad chi, yn fras pa gyfran o SCPOs sy'n gosod amodau y byddai'n berthnasol i ddefnyddio monitro i fonitro cydymffurfiaeth?

71. Gofynnwn ni i asiantaethau gorfodi'r gyfraith pa gyfran o SCPOs sy'n gosod amodau lle byddai monitro electronig (EM) yn amod perthnasol i fonitro cydymffurfiaeth.

72. Roedd y gyfran amcangyfrifedig a ddarparwyd gan bartneriaid gorfodi'r gyfraith yn amrywio o 0-100% heb feincnod mwyafrif clir. Cynigiodd un asiantaeth y dylai amodau EM gael eu cadw ar gyfer y troseddwy'r niwed mwyafrif, risg uchaf ac felly dim ond i oddeutu 1-2% o achosion y byddent yn berthnasol.

Ymateb y Llywodraeth

73. Bydd y Llywodraeth yn parhau i weithio gyda phartneriaid i ddarparu canllawiau ar yr amgylchiadau y dylid ystyried monitro electronig fel amod o SCPO.

Cwestiwn 21: Rydym yn cynnig rhoi pŵer penodol i'r llysoedd osod monitro electronig (neu dagio) fel amod monitro llwybr annibynnol SCPO at ddibenion monitro lleoliad y pwnc. Byddai'r asiantaeth sy'n gyfrifol am reoli'r SCPO yn gallu gofyn yn ôl-weithredol i weld y data hwn. Ydych chi'n cytuno?

Two legislative measures to improve the law enforcement response to serious and organised crime

74. Gofynnem i'r ymatebwyr a oeddent yn cytuno â chynnig y Llywodraeth i roi'r pŵer penodol i lysoedd osod monitro electronig fel amod monitro llwybr annibynnol SCPO at ddiben monitro lleoliad y pwnc. Gofynnem i'r ymatebwyr ticio un o'r atebion isod ac egluro eu rhesymeg y tu ôl i'w hateb:

- a) Ydw, ar gyfer SCPOs a wnaed heb euogfarn ac ar gyfer SCPOs a wnaed ar ôl euogfarn (yn Uchel Lys a Llys y Goron)
- b) Ydw, ar gyfer SCPOs a wnaed ar ôl euogfarn yn unig (Llys y Goron yn unig)
- c) Na
- d) Ddim yn gwybod

75. O'r rhai a ymatebodd i'r cwestiwn hwn, dewisodd mwyafrif bach am y ddau SCPO a wnaed heb euogfarn ac ar gyfer SCPOs a wnaed ar ôl euogfarn (yr Uchel Lys a Llys y Goron). Dadleuodd yr ymatebwyr y dylai monitro fod ar gael os bernir bod angen, waeth sut y cafodd y gorchymyn ei sicrhau.

76. Pwysleisiodd y rhai oedd yn anghytuno bod monitro electronig yn codi pryderon hawliau dynol, gydag un ymatebydd yn nodi y gallai gorchmynion gan gynnwys monitro electronig a roddwyd heb euogfarn fod yn destun her gyfreithiol. Pwysleisiodd ymatebydd arall y dylai monitro llwybrau fod yn arfer cyfyngedig a dim ond ar gyfer yr achosion risg uchaf lle mae dewisiadau amgen wedi'u gwrthod, er mwyn helpu i gyfiawnhau'r broses yn ôl yr angen a chymesur. Er mwyn sicrhau bod prosesu data yn cydymffurfio â'r egwyddor o leihau data, byddai'n hanfodol mai dim ond yr isafswm o ddata sy'n angenrheidiol oedd yn cael ei ddal gan unrhyw dechneg fonitro.

Ymateb y Llywodraeth

77. Mae'r Llywodraeth yn cydnabod bod monitro llwybrau yn gyflwr arbennig o ymwthiol i olrhain lleoliad pwnc gyda goblygiadau sylweddol o ran adnoddau. Ni wnaeth yr ymgynghoriad esgor ar sail tystiolaeth gref bod monitro llwybrau yn amod annibynnol angenrheidiol neu gymesur ar gyfer SCPOs ar hyn o bryd. Rhaid cydbwysu gallu asiantaethau gorfodi'r gyfraith i reoli'r bygythiad a berir gan yr unigolion risg uchaf un yn erbyn yr angen i ddiogelu hawl unigolyn i breifatrwydd a rhyddid.

Cwestiwn 22: [Ar gyfer asiantaethau gorfodi'r gyfraith] A fyddai argaeledd monitro electronig (neu "tagio") fel amod o SCPO yn helpu asiantaethau gorfodi'r gyfraith i: monitro a gorfodi amodau perthnasol eraill y SCPO yn fwy effeithiol; canfod, ymchwilio ac erlyn mwy o achosion o dorri'r amodau hyn; datblygu ymchwiliadau ehangach lle mae pwnc SCPO yn amheuwyr; a/neu reoli'r risg a berir gan yr unigolion risg uchaf un?

78. Gwnaethom ofyn i asiantaethau gorfodi'r gyfraith a fyddai argaeledd monitro electronig yn helpu asiantaethau gorfodi'r gyfraith i: monitro a gorfodi amodau perthnasol eraill y

Two legislative measures to improve the law enforcement response to serious and organised crime

SCPO yn fwy effeithiol; canfod, ymchwilio ac erlyn mwy o achosion o dorri'r amodau hyn; datblygu ymchwiliadau ehangach lle mae pwnc SCPO yn amheusr; a/neu reoli'r risg a berir gan yr unigolion risg uchaf.

79. O'r rhai a ymatebodd, cytunodd y mwyafrif mawr y byddai monitro electronig yn helpu i wireddu'r buddion hyn a awgrymir. Fodd bynnag, mae gwrthwynebiadau a godwyd yn aml yn canolbwyntio ar ymarferoldeb monitro electronig, fel mynediad annigonol i ddata yn aml yn tansilio'r broses tagio. Nododd eraill y gallai hyn ddyblygu amodau a roddwyd ar droseddwr a wireddwyd ar fechniaeth neu ar drwydded o'r carchar.

Ymateb y Llywodraeth

80. Mae'r Llywodraeth yn cydnabod manteision arfaethedig monitro electronig fel offeryn i sicrhau cydymffurfiaeth ag amodau eraill SCPO, megis lle mae parth gwahardd/cynhwysiant neu gyrffâu yn cael eu gosod. Er enghraifft, gellir defnyddio technoleg Radio Frequency i fonitro cyrffiw mewn lleoliad penodol yn ystod cyfnod penodol o amser, a gellir defnyddio technoleg monitro lleoliad GPS i anfon rhybudd os yw'r pwnc yn mynd i mewn i barth gwahardd diffiniedig. Gall y mesurau hyn atal y pwnc rhag cysylltu â phobl benodol, neu rhag mynd i leoliadau penodol lle gallent fod yn ymwneud â gweithgarwch troseddol. Gan fod y math hwn o fonitro electronig wedi'i gyfyngu i fonitro cydymffurfiad â chyflwr arall SCPO ac felly'n llai ymledol na monitro llwybrau, mae'r Llywodraeth yn bwriadu sicrhau bod yr amod hwn ar gael i'r Uchel Lys (heb euogfarn) a Llys y Goron (ar gollfarn neu yn rhyddfarnol).

Cwestiwn 23: Rydym yn cynnig darparu bod pob SCPOs yn awtomatig yn cynnwys set ragnodedig o ofynion hysbysu. (Noder: o dan y cynnig hwn, yn ychwanegol at y gofynion hysbysu ragnodedig, byddai'r Llys yn dal i allu gosod gofynion hysbysu pellach yn dibynnu ar yr amgylchiadau ar yr achos) Ydych chi'n cytuno?

81. O'r rhai a ymatebodd, cytunodd y mwyafrif â chynnig y Llywodraeth o ddarparu bod pob SCPO yn cynnwys set ragnodedig o ofynion hysbysu yn awtomatig.

82. Amlygodd y rhai o blaid y byddai'r cynnig hwn yn creu cysondeb a symlrwydd, gan nodi ar yr un pryd y byddai'r Llys yn cadw ei hyblygrwydd i osod gofynion ychwanegol lle bo angen. Pwysleisiwyd y byddai SCPOs a osodir ar fusnes neu gorfforaeth, yn hytrach nag yn erbyn unigolyn, yn gofyn am set wahanol o ofynion hysbysu ragnodedig. Roedd yr ymatebwyr hynny a oedd yn anghytuno â'r cynnig yn awgrymu y dylid dewis yr holl ofynion ar y sail eu bod yn angenrheidiol ac yn briodol i hanes troseddol y pwnc.

Ymateb y Llywodraeth

Two legislative measures to improve the law enforcement response to serious and organised crime

83. Mae'r Llywodraeth yn bwriadu darparu bod pob SCPOs yn gosod set ragnodedig o ofynion hysbysu yn awtomatig. Nod y polisi yw safoni'r wybodaeth a dderbynnir ac a gofnodir gan asiantaethau gorfodi'r gyfraith mewn perthynas ag unigolion a chyrff corfforaethol sy'n ddarostyngedig i SCPO. Bydd hyn yn helpu i sicrhau mwy o gysondeb yn y ffordd y caiff yr unigolion hyn eu rheoli a gwella gallu asiantaethau gorfodi'r gyfraith i reoli achosion SCPO yn rhagweithiol a rhannu gwybodaeth â'i gilydd yn effeithiol. Gall y gallu hwn fod yn arbennig o bwysig pan fydd unigolion sy'n destun SCPO yn symud rhwng gwahanol ardaloedd daearyddol neu heddlu, neu rhwng gwahanol gyfnodau o'r system cyfiawnder troseddol, megis rhwng y ddalfa a bod ar drwydded yn y gymuned.

Cwestiwn 24: A ydych yn cytuno y dylid rhagnodi'r gofynion hysbysu canlynol ar gyfer pob SCPOs fel safon o dan y cynnig hwn?

84. Gofynnion ni i'r ymatebwyr a oedden nhw'n cytuno gyda'r gofynion hysbysu canlynol i'w rhagnodi ar gyfer pob SCPO. Mae'r rhain yn cynnwys:

- a. Enw llawn,
- b. unrhyw gyffuriau a ddefnyddir,
- c. cyfeiriad preswylfeydd cynradd,
- d. rhifau ffôn,
- e. cyfeiriadau e-bost,
- f. enwau defnyddwyr ar-lein,
- g. rhifau pasbort,
- h. cofrestru cerbydau,
- i. cyfrifon banc,
- j. manylion cyflogaeth,
- k. arall.

85. Roedd mwyafrif yr ymatebwyr i'r cwestiwn hwn yn cytuno â'r holl ofynion hysbysiadau a awgrymir i'w rhagnodi i bob SCPO. Pwysleisiwyd y byddai'r gofynion hyn yn ddefnyddiol er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth â SCPOs a galluogi asiantaethau gorfodi'r gyfraith i fonitro effeithiol. Amlygodd ymatebydd arall fod yn rhaid i'r holl ofynion hysbysu gael eu diogelu yn y dyfodol cyn belled ag y bo modd, neu'n hawdd ei addasu wrth i dechnoleg a modus operandi newid.

86. Derbyniodd cynnwys 'cyfrifon banc' y mwyafrif lleiaf i'w cynnwys. Dadleuodd ymatebydd arall efallai na fydd enwau defnyddwyr ar-lein neu e-byst preifat yn hygyrch gan orfodi'r gyfraith ac felly byddai'n ymyrraeth ddiangen ar ryddid personol. Dadleuodd ymatebydd pellach fod gwasanaethau ar-lein yn derm eang iawn ac efallai y bydd angen eu gwneud yn fwy penodol er mwyn dal gwasanaethau ar-lein perthnasol yn unig, yn dibynnu ar y gweithgaredd troseddol, gan y gallai fod yn anodd cyfiawnhau bod yr holl wasanaethau ar-lein yn berthnasol. Heb fanyleb, roedd y risg y byddai awdurdodau'n tresmasu'n ddiangen ac yn anghymesur ar agweddau agos o fywyd preifat unigolyn.

87. Awgrymiadau gofyniad hysbysu eraill gan ymatebwyr oedd:

Two legislative measures to improve the law enforcement response to serious and organised crime

- (a) eiddo y mae gan berson gysylltiad cyfreithiol â hwy,
- b. pob dyfais, cais, rhaglen neu feddalwedd a ddefnyddir i gyfathrebu, (Ffôn IMEI, SIM, rhif cyfresol, darparwr rhwydwaith, manylion cyfrif storio cwmwl, rhwydweithiau negeseua gwib, rhifau PIN / cyfrineiriau,
- c. pob dyfais storio data,
- d. unrhyw amgryptio a ddefnyddir,
- e. unrhyw dechnoleg ddiennw/preifatrwydd / obfuscation arall a ddefnyddir,
- f. rhif yswiriant gwladol,
- g. datgelu ymweliadau carchar,
- h. cofrestru cerbydau,
- i. Defnyddio cerbydau rhent,
- j. plant dan oed sy'n byw o fewn preswylfa gynradd,
- k. diddordebau busnes,
- l. Buddsoddiadau asedau (dros £5,000),
- m. trosolwg ariannol llawn i gynnwys cardiau credyd / cardiau siop ac ati,
- n. teithio rhyngwladol,
- o. partïon cysylltiedig (h.y. manylion priod).

Ymateb y Llywodraeth

88. Bydd y Llywodraeth yn safoni'r wybodaeth a dderbynnir ac a gofnodir gan asiantaethau gorfodi'r gyfraith mewn perthynas ag unigolion sy'n destun SCPO fel yr amlinellir yn y cynnig hwn. Bydd y Llywodraeth yn safoni set wahanol o hysbysiadau ar gyfer busnesau a chorfforaethau. Bydd hyn yn helpu i sicrhau mwy o gysondeb yn y ffordd y caiff unigolion a busnesau eu rheoli a gwella gallu asiantaethau gorfodi'r gyfraith i reoli achosion SCPO yn rhagweithiol a rhannu gwybodaeth â'i gilydd yn effeithiol. Byddwn yn parhau i weithio gyda phartneriaid i ystyried gofynion hysbysu ychwanegol a byddwn yn ceisio sicrhau bod y ddeddfwriaeth yn caniatáu diwygiadau yn y dyfodol drwy is-ddeddfwriaeth wrth i natur troseddau difrifol a chyfundrefnol esblygu.

Cwestiwn 25: A oes gennych unrhyw sylwadau, neu ragor o wybodaeth neu dystiolaeth i lywio unrhyw un o'r cynigion deddfwriaethol hyn ar SCPOs, neu ein Hasesiad Effaith?

89. Gofynnem i'r ymatebwyr a oedd ganddynt unrhyw sylwadau neu ragor o wybodaeth i lywio unrhyw un o'r cynigion deddfwriaethol hyn ar SCPOs, neu Asesiad Effaith y Llywodraeth.¹¹

90. Roedd rhai ymatebwyr yn canolbwyntio ar y broses ymgeisio, gydag un yn pwysleisio'r angen am hyfforddiant cryfach ar ddrafftio ceisiadau, ac un arall yn nodi'r angen i farnwyr ddarparu esboniadau wrth wrthod cais SCPO. Amlygodd eraill yr angen am reoli SCPOs yn gryfach, gan gynnwys sicrhau bod achosion o dorri SCPOs yn cael eu trin yn gyson ledled y wlad, gan gynnwys sancsiynau cryfach i sicrhau bod yr archebion yn ataliad ystyrlon.

Ymateb y Llywodraeth

---

¹¹ Y Swyddfa Gartref, Asesiad Effaith o gynigion i gryfhau SCPOs, Ionawr 2023: asesiad effaith SCPOs (publishing.service.gov.uk)

91. Bydd y Llywodraeth yn parhau i weithio gyda'r holl randdeiliaid i nodi unrhyw heriau a chyfleoedd ar gyfer gwelliannau i'r drefn SCPO i sicrhau bod y gorchmynion diogelu hyn mor effeithiol â phosibl.

Cwestiwn 26: A oes unrhyw ffyrdd eraill y gellir gwella neu gryfhau deddfwriaeth ar gyfer SCPOs?

92. O'r rhai a ymatebodd gyda sylwadau, amlygodd llawer fod angen olrhain a monitro gwell ac felly byddai adnoddau ychwanegol yn fuddiol. Awgrymodd un ymatebydd y dylid cydlynu SCPOs trwy Unedau Troseddau Cyfundrefnol Rhanbarthol (ROCU), a fyddai'n cynnwys rheoli a goruchwyllo yn ogystal â galluoedd tarfu a gorfodi. Gwnaeth ymatebydd arall yr achos y dylid addasu'r drefn i sicrhau y gellid dyfarnu nifer fwy o SCPOs corfforaethol. Croesawyd canllawiau (naill ai'n statudol neu'n anstatudol) i alluogi cysondeb wrth gymhwyso a monitro SCPOs.

Ymateb y Llywodraeth

93. Bydd y Llywodraeth yn parhau i weithio gyda'r holl randdeiliaid i nodi unrhyw heriau a chyfleoedd ar gyfer gwelliannau i'r drefn SCPO i sicrhau bod y gorchmynion amddiffynnol hyn mor effeithiol â phosibl.

Cwestiwn 27: A oes gennych unrhyw sylwadau am y cynigion yn y ddogfen ymgynghori hon mewn perthynas ag effeithiau ar bobl ar sail unrhyw un o'r nodweddion gwarchoddedig canlynol o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010: oedran; anabled; beichiogrwydd a mamolaeth; ras; crefydd neu gred; rhyw; cyfeiriadedd rhywiol ac ailbennu rhywedd; Priodas neu bartneriaeth sifil?

94. Gofynnwn ni i'r ymatebwyr a oedd ganddyn nhw unrhyw sylwadau am y cynigion mewn perthynas â'r effaith ar bobl o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.¹²

95. O'r rhai a ymatebodd, amlygodd rhai y gallai'r mesurau deddfwriaethol hyn effeithio'n anghymesuredd ar rai o gefndiroedd lleiafrifoedd ethnig oherwydd natur a allai fod yn wahaniaethol plismona, fel yr adlewyrchir mewn ystadegau stopio a chwilio. Amlygodd ymatebydd arall fod unigolion bregus (gan gynnwys anabl) yn cadw gwybodaeth bersonol am geisiadau wedi'u hamgryptio fel ffordd o amddiffyn eu hunain rhag troseddau camfanteisiol. Pwysleisiodd ymatebydd pellach hefyd efallai na fydd gan y rhai a ystyrir yn agored i niwed y gallu i ddeall y bwriad troseddol y tu ôl i'r erthyglau penodedig a bod gweisg pilsen yn hanfodol i hunan-feddyginiaeth.

96. Amlygodd un ymatebydd bwysigrwydd adolygu SCPOs yn aml er mwyn sicrhau nad oeddent yn cael eu cymhwyso'n anghymesur i unrhyw grŵp penodol.

Ymateb y Llywodraeth

---

¹² Deddf Cydraddoldeb 2010: Deddf Cydraddoldeb 2010 (legislation.gov.uk)

97. Mae'r Llywodraeth wedi nodi'r pryderon a godwyd ac wedi ystyried goblygiadau llawn y cynigion hyn mewn Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb. Mae ein dadansoddiad yn awgrymu y gall y cynigion hyn effeithio ar bobl â rhai nodweddion gwarchoddedig yn fwy nag eraill, ond rydym o'r farn y gall unrhyw effaith negyddol naill ai gael ei lliniaru'n ddigonol neu y gellir ei gyfiawnhau'n wrthrychol fel ffordd gymesur o gyflawni'r nod cyfreithlon o fynd i'r afael â throseddau difrifol. Gan y byddai cynigion Mesur 1 yr un mor berthnasol i bawb, waeth beth yw nodweddion gwarchoddedig, nid ydym yn ystyried y bydd y cynigion yn arwain at unrhyw wahaniaethu uniongyrchol. Mae cynigion Mesur 2 yn gwahaniaethu'n uniongyrchol ar sail oedran, gan mai dim ond ar bobl dros 18 oed y gellir gosod SCPOs. Fodd bynnag, rydym o'r farn bod cyfiawnhad dros hyn yn wrthrychol. Mae ein dadansoddiad yn awgrymu y gall y cynigion hyn effeithio ar bobl â rhai nodweddion gwarchoddedig yn fwy nag eraill, ond rydym o'r farn y gall unrhyw effaith negyddol naill ai gael ei lliniaru'n ddigonol neu y gellir ei gyfiawnhau'n wrthrychol fel ffordd gymesur o gyflawni'r nod cyfreithlon o fynd i'r afael â throseddau difrifol.

Atodiad A

Y Fethodoleg Dadansoddi Ymgynghori

1. Y cwestiynau a nodwyd drwy gydol y ddogfen hon oedd y cwestiynau fel y geiriwyd yn holiadur yr ymgynghoriad llawn a restrir ar gov.uk.
2. Dadansoddwyd ymatebion i'r ymgynghoriad, a bu'n rhaid ystyried hefyd pa ohebiaeth a oedd yn gyfystyr ag ymateb ffurfiol. Penderfynwyd peidio â chynnwys ymatebion arolwg ar-lein anghyflawn (yr oedd 108 ohonynt) ar y sail nad oedd yr ymatebydd wedi cyflwyno'r data yn ffurfiol ac efallai nad oedd wedi bwriadu darllen eu hymatebion.
3. Cafodd data o ymatebion i'r cwestiynau meintiol (caeedig) yn yr ymgynghoriad (h.y. y rhai a wahoddodd ymatebwyr i ddewis ateb) eu hechdynnu a'u dadansoddi. Cafodd yr holl ymatebion ansoddol (h.y. yr ymatebion hynny i gwestiynau agored neu pan oedd ymatebydd wedi cyflwyno papur, llythyr neu e-bost yn hytrach nag ateb cwestiynau penodol) eu cofnodi a'u dadansoddi hefyd. Mae canfyddiadau wedi'u cofnodi yn y ddogfen hon.
4. Mae elfen o goddrychedd wrth godio ymatebion ansoddol, mae hyn wedi cael ei leihau drwy gynnal sicrwydd ansawdd ychwanegol.
5. Derbyniwyd nifer o ymatebion ymgynghori manwl nad oeddent yn cadw at y strwythur ffurfiol a'r cwestiynau a ofynnwyd. Cafodd y rhain eu bwydo i ymateb y Llywodraeth.